

Ecdadımızın kurduğu ilginç vakıflar

2012 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan ve büyük çoğunluğu Osmanlı vakıfları olan "Tarihte İlginç Vakıflar"adlı eserde yer alan vakıfları sizler için derledik.

TARİHTE İLGİNÇ VAKIFLAR

Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün "Tarihte İlginç Vakıflar" adlı kitabın önsöz ve takdim bölümlerinde vakıflarla ilgili şu önemli bilgiler paylaşılmış:

"Bu kitabımızda, vakıf medeniyetinin nasıl bir incelik ve güzellik üzerine inşa edildiğini, toplumun kılcal damarlarına inerek kimsenin aklının ucundan dahi geçirmedeği konulara nasıl el atıldığını göstermek istedik. Bu hayır ve hasenat işlerini gerçekleştirenlerin yalnızca Allah rızası ve insanlığa hizmet gayesiyle hareket ettiklerini de unutmamak gerekir.

Vakıf hem kendini yaşatır, hem kendine ait olan eseri ve iyiliği... Bu bakımdan diyebiliriz ki, dedelerimiz bize armağan olarak ne kadar maddi-manevi varlık bıraktı ise neredeyse hemen hepsi vakıf yoluyla meydana getirilmiştir.

Vakıf" kelimesi aslında İslamî bir kelimedir. Çoğulu "evkâf" ve "vukuf"tur. Vakıf yerine bazen "sadaka" kelimesi kullanılsa da "hayrat" kelimesi çok sık kullanılmıştır.

Vakıfların tarihi çok eskilere dayanır ve tarihte ilk önce herkesin birlikte ibadet ettiği mekanlarda başlamış, sonradan birçok sosyal alanı içine alarak genişlemiştir. Bilinen en eski vakıf, Mekke'deki Kâbe'dir. Kâbe, yeryüzünde ilk mabettir.

Bazı rivayetlere göre, sürülerini satıp insanların istifadesi için vakfeden ilk insan da Hz.İbrahim'dir. Peygamberimiz de Medine'deki yedi parça mülkünü vakfetmiştir.

Hazreti Ömer, çok sevdiği bir arazisini; satılmamak, bağışlanmamak ve mirasla da geçmemek üzere, fakirlere, yakın hısımlara, miskinlere, yolda kalmışlara ve azatlık anlaşması yapan kölelere vakfettiğini açıklamıştır.

Vakıf malının amacı dışında kullanılmasının büyük felaket doğuracağı inancı onları korumuştur.

Peygamberimiz ve Halifelerinin kurdukları vakıflardan sonra, imkânı olan çoğu müslüman, onlara benzemek için elindeki imkanlar ölçüsünde vakıf kurmaya çaba harcamıştır. İslam tarihinde, özellikle Osmanlılar, vakıf kurumuna ayrı bir önem vermiş ve bu müesseseleri cemiyetin her katmanına yaymışlardır..

Öyle ki...Padişahlardan tutun; onların anneleri, eşleri, kızları, erkek çocukları, gelinleri; sadrazamlardan tutun: vezirler, paşalar, şeyhülislam, müderrisler ve diğer devlet memurları; zenginlerden tutun, mütevazı gelire sahip sıradan insanlara kadar, kadını erkeği hayırda yarışmışlar, bu kitabın konusunu teşkil eden, hizmeti çok ilginç vakıflar kurmuşlardır."

İŞTE ECDADIMIZIN KURDUĞU İLGİNÇ VAKIFLAR

- Güzel Yazı Öğreten Vakıf
- Hastalara İlaç Yapan Vakıf
- Sokak Hayvanlarına Ekmek Veren Vakıf
- Sakız Ağacı Diken Vakıf
- Hastalara Evinde Bakım Hizmeti Sunan Vakıf
- Kızlara Çeyiz Hazırlayan Vakıf
- Duvar Yazılarını Silen Vakıf
- Kadın Sığınma Evi Vakfı
- İpekböcekçiliğini Geliştiren Vakıf
- Bulaşıcı Hastalıkları Tedavi Vakfı
- Çiftçilere Tarım Aletleri Temin Eden Vakıf
- Çeşme Tamir Ettiren Vakıf
- İsrafı Önleyen Vakıf
- Sıcak Pide Dağıtan Vakıf
- Hayvanlara Mera Açan Vakıf
- Yaz Günlerinde Soğuk Su Dağıtan Vakıf
- Şehit ve Sahabe Türbelerini Tamir Eden Vakıf
- Mevlevihane'ye Zeytinlik Bağışlayan Nikola Kızı Vakfı
- Deniz Kazazedelerine Yardım Eden Vakıf
- Donanmayı Güçlendiren Vakıf
- Fakirlerin Vergisini ödeyen Kadın Vakfı
- Yaz ve Kışta İnsanların İstirahati İçin Kamp Tesis Eden Vakıf
- Ölçü İle Fodula Dağıtan Vakıf
- Çocukları Sünnet Ettiren Vakıf
- Çevre ve Ormanı Koruyan Vakıf
- Camilerdeki Saatleri Tamir Eden Vakıf
- Yaşlı Fakirlere Evde Bakım Hizmeti Sunan Vakıf
- Yatılı Öğrencilere Burs Veren Vakıf
- Halkın ve Yolcuların Hayvanlarını Sulayan Vakıf
- İnsanları Hacca Gönderen Vakıf
- Tohum Saklayan Vakıf
- Şehir Estetiğini Koruyan Vakıf
- Misafirhane Yapan Vakıf
- Sıcakta Sebillere Kar Koyan Vakıf
- Yol Güvenliğini Sağlayan Vakıf

- Nehir Kenarına Namazgâh Yaptıran Vakıf
- Öğrencilere Piknik Yaptıran Vakıf
- Talebeye Giysi ve Kırtasiye Yardımı Yapan Vakıf
- Yetimlere Yazlık Elbise Alan Vakıf
- Kışın Abdest Alanlara Sıcak Su Temin Eden Vakıf
- Tabi Afetleri Önleme Çalışmaları Yapan Vakıf
- Çevreyi Güzelleştiren Vakıf
- Cami ve Minareleri Aydınlatan Vakıf
- Nehir Kenarlarına Söğüt Diken Vakıf
- Su Kuyusu Açtıran Vakıf
- Öksüz ve Yetim Çocukları Barındıran Vakıf
- Kaldırımları Tamir Eden Vakıf
- Mahalle Halkının Vergilerini Ödeyen Vakıf
- Muhtaçlara Aşevi Vakfi
- Fabrika Kuran Vakıf
- Doktorların Güzel Huylu Olmasını İsteyen Vakıf
- Sakal-ı Şerifi Mübarek Günlerde Ziyaret Ettiren Vakıf
- Fakirlere Temizlik ve Gıda Maddeleri Alan Vakıf
- Âmâlara Hizmet Eden Vakıf
- İlkokul Hocalarına Tütünü Yasaklayan Vakıf
- Teravihlerde Kaçkar Balından Şerbet Dağıtan Vakıf
- Köleleri Evlendiren Vakıf
- Hacılar İçin Konaklama Tesisi Yapan Vakıf
- Garipler İçin Hastane Kuran Vakıf
- Yaşlı Kadınlara Ev Tahsis Eden Vakıf
- Helalleşme Vakfi
- Nehirde Ulaşım Sağlayan Vakıf
- Zararlı Haşeratı İmha Eden Su Vakfi
- Orduya Lojistik Destek Vakfi
- Sosyal Güvenlik Vakfı
- Hıristiyan Esirleri Kurtarma Vakfi
- Fakir Bekarları Evlendiren Vakıf
- Köye Gelen Misafirleri Ağırlayan Vakıf
- Afet Sonrası Onarım ve Bakım Yapan Vakıf
- Helva Dağıtan Vakıf
- Dul ve Fakir Hanımların ihtiyaçlarını Karşılamanı Vakıf
- Yoksul Mahkumlara Harçlık Veren Vakıf
- Güvercinhane Yaptıran Vakıf
- Kitapları Tamir Eden Vakıf
- Parasızlıktan Okuyamayan Çocuklara Eğitim Veren Vakıf
- Van Gölünde Acil Yardım Gemisi İhdas Eden Vakıf
- Meyve Yediren Vakıf
- Dara Düşenlerin Vergisini Ödeyen Vakıf
- Halk İçin Hamam ve Çamaşırhane Yaptıran Vakıf
- Köprüleri Tamir Ettiren Vakıf
- Düğün Merasimleri Düzenleyen ve Fakir Hanımları Giydiren Vakıf
- Leylekleri Koruyan Vakıf
- Göl Temizleyen Vakıf
- Müslüman Esirleri Kurtaran Vakıf
- Namazgâh ve Abdesthâne Yaptıran Vakıf/96 Fakirler İçin Kurban Kesen Vakıf
- Müslim ve Gayrimüslime Mezar Yaptıran Vakıf
- Göz Hastalıkları İçin İlaç Hazırlayan Savaşa Giden Gazilere At Veren Vakıf
- Namazgâhta Bayram Yemekleri Dağıtan Vakıf

- Tarihi Eserlerin iç Tasarım ve Temizliğine Özen Gösteren Vakıf
- Seyyah. Derviş ve Fakir-Fukaraya Hangah (Büyük Tekke) İnşa Eden Vakıf
- Eğitimde Kaliteli Personel İstihdam Eden Vakıf
- Kurucusu Kayserili Olup Erzurum'u Çeşmelerle Donatan Vakıf
- Hasta Haklarını Koruyan Vakıf
- Tarım Alanlarını Islah Eden Vakıf
- Fakr u Zarurete Düşenlere Vakfi/108 Alt Yapı Hizmetleri Sunan Vakıf
- iflas Eden Tüccarlara Yardım Eden Vakıf
- Yetim Öğrencileri Giydiren Vakıf
- Boğaz'da Temiz Hava Aldıran Vakıf
- Tarihi Eserleri Koruyan Vakıf
- Şifahâne Yaptıran Vakıf
- Mübarek Gecelerde Mahkumlara İkranda Bulunan Vakıf
- İlim Kitapları Bağışlayan Vakıf
- Hayvan ve Tohum Islah Eden Vakıf
- Belki Lazım Olur

KAYNAK: Tarihte İlginç Vakıflar – Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları – İstanbul 2012